GAZETA KRAKOWSKA

N^ro. 28.

We Srzodę Dnia 5. Kwietnia 1797.

ROZPORZĄDZENIE

C. K. Pełnomocney zadworney Kommifsyi Gallicyi zachodniey.

Zacząwszy od dnia 1go maia roku bieżącego powinny bydź podatki wszystkie, którym dobra prywatne podlegaią także i z dobr Krolewskich, pospolicie Krolewszczyzny zwanych, bez excepcyi opłacane.

Lubo na Królewskie starostwa i kameralne dobra w tuteyszym kraiu żaden dotąd niebył nałożony Dominikalny podatek, gdy jednak według powszechnych prawideł C.K. kraiowych rządów żadna realność iakiegokolwiek bądź gatunku niemoże bydź wyłączona z pod opłaty generalnych podatkow bez pokrzywdzenia innych kontrybuentow, raczyła przeto J.C.K. Mość naywyższym dyrektoryalnym nadwornym dekretem do dato 15 lutego r. b. nayłaskawiey postanowić, ażeby na wszystkie rządowe i Królewskie dobra bez wyiątku podobnie iak na prywatne i duchowne dobra, zacząwszy od dnia pierwszego miesiąca maia roku teraźnieyszego, względnie do dochodow lustracyą wykazanych nieodtrącaiąc połowy, trzech części które się iuż teraz od nich opłacaią, 10 procentow Dominikalney kontrybucyi nałożone, wynikły podatek z zlustrowanego dochodu odtrącony, i od ilości resztuiącey summy połowy, trzy części i Quarty oznaczone były.

Aż do końca kwietnia r. t zostawuie przeto Nayiaśnieyszy Pan przy dawniey wprowadzonym uwolnieniu od opłaty kontrybucyiney; lecz za rok militarny 1797 to iest od dnia pierwszego listopada 1796 aż do konca pazdziernika 1797 powinni posiadacze dożywotni dobr Królewskich opłacie kontrybucyiney odpowiadaiące 10 procentów woiennego podatku a tak i następnie, stosownie do Patentu wyszłego pod dniem 24 października roku przeszłego z własnych swych dochodow ani potrącaiąc od połowy, trzech części i quarty do przełożonych cyrkułowych kass popłacic, ile że ten podatek szczególnie w sposobie pożyczki urządzony iest, za ktorą ciż posiadacze odbiorą obligacye procentowe.

To naywyższe urządzenie podaie się z tym dodatkiem do powszechney wia-

domości, ażeby repartycye buchalteryczne wynikłego Dominikalnego podatku, i pożyczki woienney mogły bydź przez C. Kr. Kreyzamty posiadaczom dożywotnim dobr Krolewskich iak nayprędzey dostawione

W Krakowie dnia 21. Lutego 1797 roku.

Jan Wacław baron de Margelik,
J. C. K. Apostolski Mości pełnomocny Kommissarz.

Antoni von Baum.

Z Wiednia d. 29. Marca.
Zdarzenia woienne.

Przed przybyciem ieszcze Arcy Xcia Karola do Włoskiey armii, dla dania wypoczynku przez ciągłe trudy zmordowanem woyskom, i dla uzyskania czasu ściągnienia do siebie wszystkich swoich transportow, musiała się ta armia z tych ważnych powodow za Tagliamento cofnąć.

W tym położeniu zastał Arcy Xżę Karol armią: jenerał hrabia Hohenzollern pilnował z iednym korpusem Piawy, i miał wyraźne zlecenie poty tam stania, poki tylko okoliczności wymagać będą; w przypadku tylko, gdyby nieprzyiaciel z przemagaiącą siłą nadciągnął, rozkazał mu Arcy Xżę Jmć nie wdaiąc się w bitwę aby się do armii nad Tagliamento cofnął.

Już od dawnego czasu nieprzyiaciel na prawem brzegu Piawy około Treviso i Bassano ściągał do siebie posiłki, które mu tak zwewnątrz Francyi, i z po nad Renu iako też po zrobionem pokoiu z Oycem S. z Romanii przychodziły. Przeznaczone zaś do armii Arcy Xcia Karola, lubo z wielkim natężeniem i przymuszonym marszem idące posiłki, nie mogły na mieysce swego przeznaczenia tak prędko zaiąść.

Nieprzyiaciel korzystaiąc z swey przemagaiącey siły, ruszył trzema kolomnami przeciw korpusowi jenerała Hohenzollern. Ten cofnął się do Sacile nazad, gdzie d. 12 był attakowany, kiedy inna kolomna starała się wziąść mu od Buffole tył; wszczęła się żwawa potyczka, woyska nasze trzymały się dobrze i nieprzyiaciel niepotrafił ich do ucieczki przymusić; pomimo tego iednak, jenerał Hohenzollern uznał za potrzebne cofnienia się w nocy do Bordonne, aby go tam nieprzyiaciel maiąc ieszcze krotszą droge nieuprzedził. Marsz swoy obrocił na Cordenon do Valvasone umkaiąc dalszey bitwy z nieprzyiacielem. D. 15 przeszedł za rzekę Tagliamento, i Arcy Xżę Jmć pościągał wszystkie za tą rzeką stoiące woyska do kupy, tylko co kolwiek iazdy na prawem brzegu dla uważania poruszeń nieprzyiaciela zostawił.

D. 16 pokazał się nieprzyiaciel od Valvasone, i iego przednia straż przymusiła trochę zostawioney na wspomnionym brzegu iazdy do cofnienia się za rzekę. Rzeka ta w tey porze roku tak iest mała, iż ią piechota i iazda bardzo łatwo przeyść może; nieprzyiaciel dla usłania swey piechocie drogi naypierwey licznieyszą od naszey swoią iazdę na drugą stronę przeprawił. Z tey okazyi przyszło między naszą i nieprzyiacielską iazdą do spotkania się, gdzie nasza przemagaiącey sile ustąpić musiała; jenerał Schultz został w tey rozprawie raniony i w niewolą się dostał,

Arcy Xżę Karol wierny swemu przedsięwzięciu, nie wdawać się z nieprzyiacielem nim mu posiłki nadeydą w nic decyduiącego, cofnał się z armią ku Gorycyi i Gradisca. Tym czasem stoiące przy Langaro pod jenerałem Lusignan korpus, zostało od nieprzyiaciela przewyższaiącą siłą attakowane, i po walecznym odporze, gdzie szczegulniey batalion Wallis ucierpiał, do ucieczki przymuszone. Jenerał Lusignan i podpułkownik Ude od Wallis batalionu, zamieszali się w tey potyczce i zapewne w niewolą nieprzyiacielską się dostali.

Podług dalszego od Arcy Xcia Jmć z Wippach d. 20 datowanego rapportu d. 17 ruszyła armia do Palma. To do Wenecyi należące mieysce nie iest w stanie obrony, nie maiąc ani artylleryi, ani niczego co tylko do obrony iest potrzebne; oprocz tego położenie tamteysze nie iest takie żeby można gdzie iakie pożyteczne stanowisko obrać; dla tego Arcy Xżę Jmć cofnął się z armią za Jsonzo rzekę i Gorycyą osadził zabezpieczaiąc sobie dalsze cofanie, które z dwoch przyczyn nastąpić musiało: raz, iż ta rzeka będąc iuż od dawnego czasu przy Gorycyi spławną, w teraznieyszey suszy tak woda na niey zmalała, iż ią wszędzie przebrnąć można; drugi raz, iak się wyżey rzekło, iż Arcy Xżę Karol niechce się z nieprzyiacielem bić, poki zupełne iego posiłki nie nadeydą. Te posiłki pod F. M. L. Mercandin co raz się bardziey zbliżaią, i podług nadeszłey wiadomości przednia ich straż była iuż d. 21 w Villach oczekiwana.

Stoiącemu w Tryeście jenerałowi Pittoni, posłał Arcy Xżę Jmć do każdego przypadku stosowne rozkazy.

Z Włoch d. 11. Marca.

Po zawartym z Francyą pokoiu, oprocz wielu innych Francuzow przybył do Rzymu d. 27 lutego Francuzki jenerał Victor w towarzystwi margrabiego Vivaldi i innych officyerow. Przed nim iechał ieden dragon iako kuryer, a 12 afsystowało mu za powozem; wysiadł w pałacu margrabi Vivaldo. Wiele Francuzow nauczycielow pięknych sztuk, także iuż tam przybyło, i w akademii Francuzkiey są osadzeni, którą d. 25 lutego uroczyście agentowi Francuzkiemu oddano.

Obywatel Cacault zaraz po swoim przybyciu udał sie do kardynała sekretarza stanu, i złożył mu iako poseł rzeczypospolitey Francuzkiey zaufalne listy; w tym charakterze zaraz Oycu S. był prezentowany, i od zagranicznych posłow odbierał potym wizyty powitania.

Feldmarszałek lejtnant Colli d. 22 lutego do Rzymu powrocił, d. 24 miał u Oyca S. długą audyencyą, a d. 27 wyiechał ztamtąd do Tivoli. — Bywszy wice legat Romanii kardynał Giacono Gustiniani iest od Oyca S. rządcą Perugii mianowany.

Francuzi fortyfikuią bardzo Ankone i nikomu nie pozwalaią swoich robot oglądać; garnizon iest tam znaczny i ieszcze będzie pomnożony; oczekuią także flottyli z woiennych okrętow. Miasto iest zupełnie na Francuzki sposob urządzone. — Na prowincyach, a szczegulniey w Ankońskim nie chce się lud bardzo z Francuzami zgadzać; wszędzie musiano go rozbroić. W S. Vito, Macerata, Civita Nuova i Monte S. Elpidio lud się zburzył i przyszło nawet do krwawych scen. Ociec S. wysłał kardynała Arrigoni iako delegata do Gubbio dla uspokoienia ludu.

Z Mantui d. 6. Marca.

Na przybycie jenerała Buonaparte d. 1. marca całe miasto było illuminowane; wysiadł w pałacu dawnych Xiązat, gdzie go iuż żona iego poprzydziła. Ustanowił municypalność i inne po niższe władze dla utrzymywania dobrego porządku w mieście i w iego okolicach. Teraz zdaie nam się iż w stanie pokoiu żyiemy, wszystkiego nam dowożą; dotąd przywieziono iuż do 40,000 worow zboża, a ieszcze co dzień wożą; ta forteca będzie na cały rok nie tylko w zboże, ale w woły, salcesony, wino, ocet i lekarstwa opatrzona. Jenerał Buonaparte za przyiazdem swoim zaraz tu głowną kwaterę założył, i nim do armii wyiechał następuiące obwieszczenie wydał:

Z głowney kwatery Mantui d. 12 *Ventôse* (*d.* 2. *Marca roku* 5.)

Miasto Pietole, w którym się Wirgiliusz rodził iest od wszelkiey kontrybucyi wyięte. Jenerał kommendant fortecy iest obowiązany mieć szczegulnieyszy dozor, aby się nietylko miszkańcom wspomnionego miasta naymnieysza krzywda nie stała, ale aby ile mozności za poniesione szkody podczas oblężenia Mantui mogło bydź wynadgrodzone.

Podpisano *Buonaparte.*

Z Londynu d. 7. Marca.

Z zabranych w Xięstwie Wallis Francuzkich niewolnikow 5 tu do wysłuchania przed tayną radę przyprowadzono. Teraz pokazuie się iż Tate, ktory iako kommendant całey wyprawy Francuzow kapitulacyą z lordem Cawdor podpisał, iest Szkot z urodzenia, który zapewne iako zdrayca oyczyzny uważany będzie. Sześć set tych więźniów galerowych zaambarkowano znowu z brzegow Wallii, ale nie wiedzieć gdzie ich posłano; większa ich część maią ręce wypalone.

Na fregacię, na ktorey kapitan Calder z wiadomością o zwycięztwie d. 14 lutego nad Hiszpanami przybył, także bywszy wice król w Korsyce Pan Elliot przybył. — Kucharz Xcia Wallis i inni służący zostali za buntownicze mowy z kraiu wygnani.

Parlamentowe obrady.

P. Whitebread wnosił znowu w niższey izbie, aby wyznaczono kommissyą do roztrząśnienia iakich środkow rząd i admiuistracya do od wrócenia ostatniego do Irlandyi nieprzyiaciół wylądowania użyli. Miał długą mowę, w ktorey konieczność takowego roztrząśnienia dowodził. " Mamy, rzekł, straszną siłę morską; samych liniowych okrętów mamy 124 w kommissie, a cała siła aktualnie w służbie będąca do 500 wojennych okrętów wynosi; posiadamy sławnych bohatyrów morskich i dobrych maytków; szczyciemy się oszczepem niezwyciężonego Neptuna, a iednak słabemu nieprzyiacielowi udało się w 6 ostatnich miesiącach zabrać więcey okrętow niż kiedy; udaie mu się przeprowadzanie swoich eskader od portu do portu, i nawet w 50 okrętów zbliża się śmiało do brzegów Irlandyi i ztamtąd nazad powraca. Zkądże to pochodzi? Czyy tu błąd iest? Mogłże bydź zamiar nieprzyiaciela na Irlandyą ministrowi tayny? Małoż mu parlament na sekretne wydatki pieniędzy wyznacza i mogąż bydź lepiey użyte, iak na wyszpiegowanie podobnych zamiarow? Za administracyi iego oyca lorda Chatam żaden nieprzyiacielski okręt niemógł się na morzu pokazać. Syn iego ma nierównie więcey sposobow, a pozwala nieprzyiacielowi

spokoynie wylądowanie do Irlandyi uskutecznić, któregoby był pewnie dokonał, gdyby mu żywioły nie były na przeszkodzie. Flotta Admirała Richery i druga z Tulonu wchodzą do Brest, przeznaczona do Irlandyi flotta wychodzi d. 18 grudnia z tamtad, stawa na kotwicy wprzylądku Bantry od d. 20 stoi tam aż do 6 stycznia i powraca nazad i niespotkawszy nigdzie ani ieden Angielski okręt. Lord Bridport podniosł d. 18 grudnia kotwice, wiatr był dosyć długo pomyślny; pocóż poszedł do Brest? dla czegóż admirał Colpoys właśnie tego samego dnia do Portsmut powrócił? Że nie miał tylko 15 okrętów przeciw 17, ta małość nie może bydź do bicia się z nieprzyiacielem przyczyną, bo wiemy iż 15 Angiels: okrętów 27 Hiszpańs: do ucieczki przymusiło. Brakowałoż wody albo żywności? P. Dundas odpowiedział na te zarzuty ze strony ministrów; że oni nie mogli wiedzieć czy ta wyprawa była przeciw Irlandyi, lub też przeciw Portugalii przygotowana.— Wniosek P. Whitebread większością głosow został odrzucony.

Z Londynu d. 10. *Marca.*

We środę obchodzono nabożeństwo wielka pokuta za woynę zwane; Król udał się w zwyczayney paradzie do zamkowey kaplicy w St. James, gdzie X Coombe z textu 2 Chron: 20, 11, 13, kazanie miał. Hrabia Mortan niósł przed Królem pałasz stanu. Królowa i królewny nie były na tym nabożeństwie.

Admirał Duncan w kilka okrętów woiennych i fregat do Jarmut popłynął dla obięcia kommendy nad woienną flottą na północne morze. W Portsmut 4 liniowe okręty na prędce uzbroiono, między któremi znayduie się okręt la Ville de Paris o 110 armatach, dla zmocnienia flotty admirała Jervis.

Sekretna kommissya do roztrząśnienia banku dodała w swoim rapporcie, iż podług iey zdania uznała za potrzebne potwierdzenie do pewnego czasu przedsięwziętego d. 26 lutego od gabinetu środka, (żeby bank niepłacił gotowemi pieniędzmi.) iednak mądrości parlamentu zostawia, aby sam oznaczył ten czas do iakiego trwać ma.

We wtorek była tayna rada, na którey nie tylko ministrowie stanu, ale i królewski moneciarz Pan Alchorn i miedzi manufakturysta Pan Bolton z Birmingham z stęplami na nową miedzianą monetę przytomnemi byli. Nowe banknoty po 1 i 2 f. szt. cyrkuluią iuż w wielkiey liczbie; ale w drobnych wydatkach bardzo wiele zachodzi trudności do zmieniania ich.

Patronowie i doktorowie bardzo są z tey nowości nie kontenci, ponieważ za każdą wizytę, lub radę dawniey brali gwinea (36 zło pol:) a teraz 1 f. szt: w papierach.

Podług zrobioney w wydziale Xięcia Portland listy, znayduie się emigrantów Francuzkich w Anglii do 12,150, to iest: 500 Xży, których rząd utrzymuie, 2950 świeckich z żonami i dziećmi, 500 Xięży, którzy z swego starania i pracy żyią 3000 świeckich z starcami, dziećmi i służącemi &c którzy się z swoim maiątkiem do Anglii schronili. W Jersey iest ich 700.

Od admirała Jervis znowu nadeszły depesze; iego flotta składa się teraz z 16 liniowych okrętów i z 4 Hiszpańskich zabranych. Hiszpańska flotta krążyła iescze na zachod około przylądku S. Wincentego, dla okrycia idącey z południo-

wey Ameryki flotty, którą na 12 mill: szacuią. Admirał Jervis będzie miał na iey przybycie oko, i może usłyszemy ieszcze o drugiey potyczce z Hiszpańską flottą.

W północney Irlandyi bardzo wiele znowu buntowniczych poruszeń się pokazało, i kilkanaście ludzi zamordowano — Xżę Brazylii każdemu Angielskiemu officyerowi znayduiącemu się w służbie Portugalskiey konia darował. — Spoźniona dotąd wyprawa przeciw Hiszpańskiey południowey Ameryce będzie teraz gotowana.

Pod czas siedmioletniey woyny Xżę Choiseul minister Francuzki ułożył także proiekt zniszczenia banku Londyńskiego, i narod Angielski od iednego razu pozbawienia sposobow do prowadzenia woyny. Obrał sobie czas gdy kasy nayinniey pieniędzy miały, za kilka millionow liw. kazał banknotow na kupić i zaraz pieniędzy za nich żądać. Jego ludzie z wielką pompą nosili pieniądze z banku i rożne nie pomyślne wiesci rozsiewali; to zrobiło swoy skutek i w kilka godzin całe miasto było w poruszeniu Wszystko naciskało się do banku do zmieniania papierow, ze wszystkich prowincyy spieszono do Londynu dla szturmowania banku papierami. Dozorcy banku ukrywali swoie pomięszanie: za zwyczay nie rachowano guineow, tylko ich od bieraiącym podług wagi rzucano; odtąd zaczęto ich rachować i sztuka po sztuce powoli oddawać; lecz to tylko pomnożyło nieufność. Rząd nie mogł bankowi dać pomocy; ale szczęsliwem zdarzeniem 120 naybogatszych kupcow związało się razem, podpisali się i obowiązali, iż przez trzy [illegible] nie będą gotowych pieniędzy tyl[illegible] papiery z banku brać; od tego momentu wszelka niespokoyność ustała.

Z Londynu d. 14. Marca.

Teraz cyrkuluie wielka liczba Hiszpańskich talarow po 4 szelągi i 9 pencow (zł: 9-24 gro) sztuka. Wewnętrzna ich wartość nie wynosi tylko 4 szelągi 7½ penca (zł: 9 15 gro:) ale dla tego są podwyższone, aby ich nie topiono i wsztabach nie przedawano lub zagranicę nie wywieziono.

Co raz to więcey cudzoziemcow wyprawiaią z Anglii, maiąc ich o iakobińskie maxymy w porozumieniu. Gdy liczba cudzoziemcow do 80.000 w Londynie wynosi, nakazał rząd, aby officyaliści każdey parafii od domu do domu chodzili i wszystkich po imieniu spisali.

W naszym parlamencie oprocz ministeryalney i opozycyyney partyi uformowała się trzecia; to iest nie podległe i bezstronne towarzystwo; na iey czele iest P. Sinclair i ta ma zamiar bez żadnego stronnictwa, w połączonych siłach wydobycia Anglii z teraźnieyszego nieszczęsliwego położenia, w ktorym się znayduie.

Towarzystwo kupcow miasta Londynu, ktore do 4000 osob wynosi, obowiązawszy się dobrowolnie banknoty przyymować i te zamiast pieniędzy wydawać, wiele ministrowi w iego planie dopomogło. Boiaźn zachodziła iuz prawdziwie daleko, a bank przynaymniey 4 mill. f. szt. ma ieszcze gotowych pieniędzy w zapasie. Nikt nie iest właściwie przymuszany do brania banknotow zamiast gotowych pieniedzy.

W północney Ameryce oznaymiono teraz negocyacyą [illegible] zaciągow a

Francyą, i co raz bardziey obawiaią się formalnego zerwania pokoiu między obiema temi państwami. — Nasze okręty zabrały znowu 3 Francuzkich korsarzy; P. Warren także 4 Francuzkie, a 2 Hiszpańskie okręty zatopił.

Flotta admirała Jervis z zdobytemi 4 Hiszpańskiemi okrętami z Lagos bay do Lizbony przybyła, zkąd admirał Vande put na liniowym okręcie St. Alban o 94 armatach do Hallifax popłynęł. Hiszpańska flotta admirała Cordova d. 28 lutego dla zreparowania swoiey szkody do Kadyx powrociła. Admirał Jervis d. 23 lutego z Lagos bay do Lizbony popłynęł i d 28 tam stanął. Mgła w bitwie d. 14 lutego dopomogła naszey flocie, poniewaź Hiszpanie ani o zbliżeniu się iey, ani o wielkosci iey niewiedzieli. D. 6 dopiero się admirał Parker, a d. 13 kommodor Nelson z tą flottą złączyli

Przybycie flotty admirała Jervis z zdobytemi Hiszpańskiemi okrętami do Lizbony, wydawało się gdyby tryumfalny wiazd. Zgromadzony w wielkiey liczbie Portugalski lud okazał zwycięzcy swoie ukontentowanie. Xżnie Brazylii siostrze Krola Hiszpańskiego nie powiedziano długo opobiciu Hiszpańskiey flotty. Nasza flotta iak tylko wyporządzoną zostanie poydzie znowu z Lizbony na morze.

W Jamayce znowu bardzo żołciowa gorączka panuie. W zachodnich Indyach nasze okręty wiele bogatych okrętow zabieraią. — W Presqu'Jsle d. 14 grudnia umarł znany Amerykański jenerał Wayne. — W tych dniach umarła P. Addison, iedynaczka corka sławnego męża tego imienia.

Z Londynu d. 17. Marca.

Mowią iż iuż fałszywe Hiszpańskie talary i fałszywe banknoty cyrkuluią. — Lord Oxford zszedł z tego świata i wielkie odkazy poczynił. — Lord Seymour w krotce we 2 liniowe okręty i 4 fregaty na południowe morze poydzie. Flotta admirała Duncan na północnym morzu iest 5 liniowych okrętow zmocniona.

W hrabstwie Down w Jrlandyi zbuntowali się mieszkańcy; ale ich rozbroiono i wiele osób które o korrespondencyą z Francuzami w porozumieniu miano, aresztowane są. Irlandzki kanclerz proponował także odłożenie co rocznie pewney summy na umorzenie po woli długow narodowych.

W Szkocyi maią także banknoty po 20 szelągow cyrkulować. — Z okazyi zwycięztwa admirała Jervis w d. 14 lutego w kilku Angielskich miastach we dzwony i z armat bito.

Baron Wimpfen przybył tu z Hamburga od Xcia dziedzicznego Würtembergskiego z listami do Królewskiey familii.

Flotta lorda Bridport będzie także z liniowemi okrętami zmocniona. — Francuzkiego korsarza Actif z Nant od 18 armat nasze okręty zabrały. — Z Lizbony piszą iż około maia 12 liniowych okretow Portugals: będzie do wyyścia pod żagle gotowych. — Officyerowie Indyyskiey kompanii ofiarowali Królowi w adresie swoie usługi do obrony kraiu i rządu.

Nasze fregaty St. Fiorenzo i Nymphe, przed samem portem Brestu wielką fregattę Francuzką i korwetę zabrały. Niektórzy mówią że to ta sama fregata iest, która

galerowych więźniów na brzegi Wallis wyładowała.

Wczoray czytano w Loyds kawiarni list, iż Hiszpańska flotta admirała Cordova składaiąca się z 24 liniowych okrętów i kilku fregat, z Kadyx gdzie d. 28 lutego weszła, znowu z tamtąd wypłynęła i będzie się starała z Brestską flottą złączyć. Wiele tuteyszych pism wątpi iednak o tey nowinie, nie rozumieiąc aby Hiszpańska flotta po ostatnim pobiciu tak prędko zreparowaną bydź mogła i iuż na morze wyszła.

Obydwa Francuzkie woienne okręty, ktore zaraz przed portem Brestu i w oczach 17 liniowych Francuzkich okrętów nasze fregatty zabrały, nazywaią się: la Resistance i Constance. — Dzisiay iest drugi termin do płacenia 18 mill: ostatniey pożyczki. — Słychać iż w przyszłym tygodniu podobno i druga pożyczka 12 mil: ktorą P. Pitt robi do skutku przyydzie.

Małe banknoty dotąd bardzo są szukane i bank musiał te znowu w cyrkulacyą puścić, ktore iuż za Dolary zamienione były. — Dolary czyli piastry, które teraz bank wydaie, są te same, ktore dawniey na Hiszpańskim okręcie S. Jago zabrano:

P. Pitt ociąga się ieszcze znową pożyczką, poki wyznaczona kommissya nie zda rapportu o stanie skarbu. — Słychać iż wnet nowe szelągi i 6 pence z Hiszpańskich talerow będą bite. — Teraz złote medale na podarunki dla Angielskich officyerów biią, ktorzy się w bitwie d. 14 znaydowali.

Tuteyszy bank niechciał w tym tygodniu żadnych wexlow kupować; we wtorek wszystkie wexle choć naypewnieyszych domow odrzucił; nawet papierow krolewskiego banku Szkocyi, ktore tylko 10 dni cyrkulacyą maią nieprzyiął. Z tego powodu kupcy wysłali po dwa razy deputacyą do P. Pitta z przełożeniem, iz podobny postępek banku, wielki uszczerbek handlowi przynosi. Jak słychac P. Pitt miał im obiecać, iz będzie się starał nakłonić bank do kupowania wexlow.

Bogaty Hiszpański okręt, *the purissima conception*, z Rio de la Platta do Hiszpanii przeznaczony od naszych okrętów został zabrany. — Z Bostonu piszą pod d. 2 lutego iż w południowych portach połnocney Ameryki co dzień spodziewaią się z przyczyny zatargow z Francyą na okręty aresztu. — Amerykańskie papiery do dzisieyszego dnia poszły iuż tu do 9 procentow w gorę.

Do Jarmut Hollenderskiego korsarza, the Young Batavia przyprowadzono. — Przeznaczona do zachodnich Indyy kupiecka flotta z Portsmut odpłynęła. — Obydwie izby Irlandzkiego parlamentu za ostatnie zwycięztwo admirałowi Jervis podziękowanie oświadczyły. — Zabrany Hiszpański okręt the Concepcion rachuią na 30,000 f. szt: wartości.

W Derby wszczął się niedawno rozruch: P. Thellwal chcąc w kaplicy Baptistow polityczne czytania robić, tak był daleko zoieważony, iż się musiał do pistoletow porwać, i każdemu obiecał w łep zapalić, kto się tylko przeciw iego wolności targnie.

Irlandzkie i Szkockie banki także zaprzestały gotowemi pieniądzmi płacić. Papiery stały d. 7 marca $51\frac{7}{8}$, d. 14 $50\frac{1}{4}$, dzisiay d. 17 $50\frac{3}{4}$ - 51.

DODATEK

DO Nru. 28.

GAZETY KRAKOWSKIEY

We Srzodę Dnia 5. Kwietnia 1797.

Z Krakowa d. 31. Marca.

Dnia wczorayszego przybył do tuteyszego miasta z korpusu strzelców wysłany kuryerem z Petersburga z ratyfikacyą i gwarancyą zupełną Jego Ces: Mci wszech Rossyy Pawła I. czynności demarkacyynych granic w dawnym woiewodztwie Krakowskim między J. C. K. Mcią Cessarzem Rzymskim i J. K. Mcią Królem Pruskim ustanowionych. Dzisiay to iest d. 31 Marca kommissarze pełnomocni tychże naywyższych dworow u JW. Margrabiego Chastelera pierwszego pełnomocnego kommissarza J. C. K. Apostol: Mci zgromadziwszy się, uskutecznili wymianę tychże aktow ratyfikacyynych. J. C. Mość Cesarz wszech Rossyy tym podziałem zupełnie będąc ucieszony, dał tego dowod, udarowawszy tak kommissarzów swych iako też i wszystkich przy teyze czynności amployowanych sposobem wspaniałości tego dworu odpowiadaiącym. JW. jenerał Lascy pierwszy kommissarz i JW. konsyliarz nadworny Diwof dostali za szczęśliwy i zamiarom tychże dworow odpowiadaiący skutek demarkacyi dobrami w Litwie udarowani. Zaś JW. baron de Kahlenberg podpułkownikiem i Majer pułkownikiem i orderem S. Anny drugiey klassy przyozdobieni; tudzież obydwa sekretarze legacyyni WW. Amstat i Demczyński konsyliarzami legacyynemi, i insi officyerowie przy teyże kommissyi użyci o iednę rangę wyżey postąpili.

Z Paryża d. 17 Marca.

Dyrektoryat d. 14 wysłał do rady 500 poselstwo w ktorym między innym mówi: Męztwo i usilność wasza, obywatele prawodawcy, z ktorą dla uśmierzenia fakcyy zawsze pracuiecie, ieszcze zupełnie nadziei intrygom nieodięły: royalism i anarchia, ktory ieden cel maią ieszcze zawsze grożą rzeczypospolitey. Dyrektoryat żali się, iż niektorzy officyaliści nie wspieraią iego zamiarow; niektorzy nawet podczas obchodu śmierci Ludwika XVI. nieporzysięgli nienawiści królewskiey władzy. Dyrektoryat uprasza o przyzwoite ukaranie tako

wych offficyalittow, ktorzy podług bywszey dawni ustawy wyprowadzeniem z kraiu karani bydź powinni, teraz niechay przynaymniey obowiązani będą ieszcze takową przysięgę wykonać. Dyrektoryat uprasza przytym, aby elektorowie w nadchodzących elekcyach przysięge nienawiści krolewskiey władzy wykonali. Royaliści i anarchiści swe kary godne zamiary zupełnie w teraźnieyszych elekcyach pokładaią; każdy z nich stara się swych wspołwinnych na publiczne urzędy wynieść. Z drugiey strony nikczemni i morderscy pisarze publicznie w swych pismach royalism i nieposłuszeństwo głoszą. Drukuią i rozrzucaią w znaczney liczbie pochwały emigrantow; o rzeczypospolitey rownie wątpliwość rzucaią, i podług szaleństwa tych ludzi nie iest nawet byt iey pewny.

Po długich sporach wczoray i przedwczorem z powodu tego poselstwa, dekretowała rada 500, iż elektorowie na pierwiastkowych zgromadzeniach następuiącą przysięgę wykonać maią: " Przysięgam wierność i przychylność rzeczypospolitey i teraźnieyszey konstytucyi roku 3, i obowięzuię się bronić iey przeciw napaściom royalismu i anarchii. „

Redaktor przywodzi, iż do Madrytu nieiaki Cazales przybył, ktory wielkie summy do swoiey dyspozycyi z Anglii przywiozł, i te są zapewne nie dla spokoyności przeznaczone.

Korsarz Spartiate z Bourdeaux. 2 Portugalskie okręty idące z Brazylii, do Rochelle przyprowadził. — W Lizbonie z wielką przychylnością offiarowano admirałowi Jervis wszystko, co tylko do iego reperacyi potrzebne będzie.

Dnia 13 dyrektoryat odebrał wiadomość od jenerała Buonaparte iż Oyciec S. ratyfikował traktat pokoiu z Francyą.

Jenerał Kellermann z powodu nadchodzących zgromadzeń wydał do armii Alpów odezwę, w ktorey wszystkim woyskowem zakazuie iak naysurowiey mięszania się do elekcyy. — Teraz widać tu wiele powracaiących emigrantow. P. Rodney wdowa po admirale Angielskim także się tu bawi.

Z Medyolanu d. 7. Marca.

Kommissarz Króla Sardyńskiego i iego sekretarz przy armii Francuzkiey, wieczor d. 1 t. m. zostali od 3 nieznaiomych napadani i śmiertelnie ranieni. Na odkrycie takowych złoczyńcow Francuzki jenerał Kilmain wyznaczył 50 cekinow (50 czer: zł:) nadgrody. — W Busto zbuntował się lud przeciw Francuzom, i do ucieczki wielu Austryackim brańcom dopomogł. Francuzki jenerał Kilmain niechcąc przez surowość nienawiści przeciw Francuzom ściągać, udzielił mieszkańcom jeneralne przebaczenie, a hersztow nienieżną tylko pokutą ukazał. — W Bononii nakazał jenerał Buonaparte deputowanem kongressu w Modenie w 48 godzin ogłosić rzeczypospolitey Cyspadeńskiey nową konstytucyą i nowy rząd w 14 dni zaprowadzić.

Z Medyolanu d 14. Marca.

Duch nowosci odezwał się także w kraiach Weneckich: wiele miast iak na przykład Bergamo, Brescia, Werona, chcą się zswemi okolicami do rzeczypospolitey Lombardow przyłączyć; dodaią iż i Wincenca iest tego samego zdania. Z drugiey strony dowiaduiemy się z Ravenna, iż miasta Pesaro, Gubbio, Fossembrone, dystrykt Pizzenicho i Xstwo Urbino za-

raz po zawartym z Papieżem pokoiu wybrały swych reprezentantow, i dopraszały się u rady rzeczypospolitey Cyspadeńskiey, aby do niey przyłączone zostały. Srzodkowa administracya tey rzeczypospolitey zatrudnia się niektóremi urządzeniami; teraz zniesła tortury.

D. 9 t. m. 900 Francuzow z Foligno powrociło do Livornu nazad; a zatym mniemana ugoda między W. Xciem Toskańskim i Francuzami iest zmyślona. — Rząd Francuzki nową kontrybucyą na lenności Cesarskie w Genuańskim nałożył: Fiesco zapłaci 20,000 liw. Xżę Doria 15,000, Babbi 40,000 liw. &c.

Z Frankfurtu d. 18. Marca.

Sekretarz legacyi Angielskiey w Szwaycaryi P Flint przeiechał tu tędy kuryerem do Londynu. — Tuteysi kupcy bracia Bethmann kupili kamienicę w Moguncyi za 36,000 ryńskich, mowią iż w pewnym zdarzeniu wiele się tuteyszyeh kupcow do Moguncyi przeniesie.

Landgraf Hessen-Kassel spodziewany w Hanau. — Mowią iż Austryacy d. 20 t. m. chcą zakończyć zawieszenie broni na wyższym Rene; ale nie masz podobieństwa aby Austryacy chcieli bydź pierwszemi do rozpoczęcia nieprzyiacielskich krokow; większa ich część iazdy stoi ieszcze po kwaterach roztawiona. — Głowna kwatera jenerała Werneck iest ięszcze zawsze w Homburg. Jenerał Mack, ktorego się co dzień w Manheimie spodziewaią, przywiezie ostateczne względem komnendy rozkazy.

Od wyższego Renu d. 18. Marca.

Xiążę Dwochmostow z młodą swoią żonką z Carlsruhe do Manheim przybył. — Cesarski jenerał major Foulon umarł w Manheimie.

Dla uciskow woyny i z powodu zniszczenia przez ostatnie wtargnienie do wyższego Palatynatu Francuzow, tamteyszego kraiu, umyślił elektor Bawarski wszystkie lenności i dożywotnie dobra w całym kraiu poprzedać, do czego iuż i Xżę Dwochmostow dał swoie zezwolenie.

DONIESIENIA.

Jmci Panu Grafowi Małachowskiemu w Rzeczniowie.

Nayiaśnieyszy Pan przez Dekret Dyrektoryalny Nadworny pod dniem 14. Stycznia A. C. na podaną pod dniem 11. Sierpnia A. P. do Naywyższey Instancyi od wielu osob szlacheckich kraiu tuteyszego w iezyku Łacińskim podpisaną prozbę, co następuie rezolwowac raczył.

1mo. Na pierwszy Punkt żądania, to iest: (Żeby wszystkie Polityczne czynności w ięzyku Polskim, Interessa zaś Prawne ieżeli nie w Polskim to przynaymniey w Łacińskim iezyku expediowane bydź mogły: do korespondencyi zaś z Naywyższą władzą, aby używanie iezyka Łacińskiego dozwolone bydź mogło) Nayiaśnieyszy Pan żąda, aby w interessach politycznych tak, iak zwyczaynie ięzyk Niemiecki iest używany, i na dal został; iednak każdemu wolno bedzie swoie żądanie, i prozby w Niemieckim, Łacińskim, lub Polskim, aby tylko nie w Francuskim iezyku podawac.

2do. Na drugi Punkt, to iest, aby także w tych kraiach Kollegium stanow uformowane, i takowemu Prawa nadane były, żeby w kraiowych interessach i proiektach do Naywyższey władzy przez pośrednictwo Stanow udawać się można. Na co Naywyższa Rezolucya takowa iest: iż uformowanie takowego Kollegium Stanow do czasow spokoynieyszych zatrzymać się musi, iednak tym czasem suplikuiącym Panom czyni się nadzieia do poty, poki Mieszkańcy tego kraiu lepiey się do rożnych urządzeń Monarchii Austryackiey, ktore iedynie na dobro publiczne kraiu z uszczę-

ſliwieniem zmierzaią, nie przyzwyczaia się; w tedy więc tym przedmiotem nayprzyzwoiciey ku dobru publicznemu i naylepiey z nowych licznych doświadczeń Organizacyą stanow ułożyć, i do Naywyższey Władzy propozycyą swą podać będzie można.

3tio. W reszcie na trzecią prozbę, to iest: gdyby na Punkt drugi Naywyższe zezwolenie łaskawie nastąpiło, aby przyzwyczayney ilości Deputowanych od stanow, oraz i inne od tychże stanow Indiwidua tak w kraiowym Gubernium, iako też w Cesarsko Królewskim Naywyższym Dyrektorium cum voto informativo zasiadać mogły, Nayiaśnieyszy Pan nayłaskawiey przyrzeka, iż rząd kraiowy w Funkcyach subalternich w politycznych iako i Kameralnych Subselliach na Nacyonalistow, ieżeli zdatnemi będą, osobliwszy wzgląd mieć będzie, i ten mieć sam wzgląd Sąd Appellacyyny, aby nacyonaliści w Subalternich Sądowych Funkcyach umieszczonemi byli, ma roskaz.

Gdy zaś w owey wyżey wspomnioney Supplice Jmci. P. Graff Piotr Małachowski na czele znayduie się, zaczym iemu tey naywyższey Rezolucyi według Dekretu kraiowego Presidium sub Data 1. Februarij Nro 240. z tym przeznaczeniem oświadsza się, aby teraz innym rownie podpisanym Osobom takową do wiadomości podał.

Z Ceſ. Krol. Cyrkularnego Urzędu Radomskiego Dnia 24. Lutego.

Manndorf.

Da die königl. Preusischen Bevollmächtigten Gränz-Kommissarien nach glücklich beendigten Geschäften des nächsten von hier abgehen, so wird jedermänniglich hievon benachrichtigt, und ein jeder welcher an selbige, sowohl, als an das bey solcher angestelten Personale, oder deren Bediente gegründete Forderungen und Anspruch zu haben vermöget, hiedurch aufgefodert, sich Sontag den 9. d. M. April Vormittags bey dem General Leutenant Herzog zu Holstein, oder dem Geh. Rath von Hoym zu melden, seine Ansprüche nachzuweisen, um richtige Bezahlung zu empfangen. Bey nicht erfolgter Meldung aber zu gewärtigen, daß seine Forderungen und Ansprüche, fernerhin nicht als gültig angenommen sondern abgewiesen werden sollen.

Königl. Preusisch. Gränz-Regulierungs-Kommission.

Gdy Krolewsko Pruscy umocowani graniczni Kommiſsarze, po szczęśliwie ukonczonym rozgraniczeniu w krotce ztąd wyiadą czyni się tym do wiadomo, i każdy, ktoby do nich miał, lub do użytych przy tey Kommiſsyi osob, lub do ich służących, iaką rzetelną pretensya lub dług, iest tu wezwany aby się w niedzielę dnia 9. t. m. Kwietnia, przed południem do J. O. Xcia. Jenerała Lejtnanta Holsztein-Boeck, lub do J. W. Taynego Konsyliarza de Hoym zgłosił, tam dowody swoich pretensyy okazał, a pieniądze rzetelnie odbierze. W zaniedbaniu zaś zgłoszenia się, nie tylko żeiego dług i pretensye nie będą zapłacone, ale nadto za nieważne uznane.

Od Graniczney Krolewsko Pruskiey Kommiſsyi.

Urodzeni Michał i Franciszek Tomiccy bracia rodzeni, chcąc się dowiedzieć o życiu Michała Tomickiego stryia swego rodzonego, ktory ieszcze przed rokiem 1753 z Woiewodztwa przedtym Krakowskiego oddalił się, oraz o pozostałych może naturalnych iego sukceſsorach. Upraszaią wszystkich, ktorych ninieysza odezwa doyść może, aby o potrzebny iuż powyższey wiadomości, do kantoru Gazety Polskiey Krakowskiey doniesienie swoie uczynić raczyli, gdy w razie niebędących iuż przy życiu rekwirowanych osob, sami wraz z siostrami, substancyi po Michale Tomickim, iako rodzonym stryiu, pozostałey, dopominać się będą mieli prawo.